

Vergaderjaar 2023–2024

31 066

Belastingdienst

Nr. 1374

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARISSEN VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 april 2024

Op 17 maart 2023 is de Adviescommissie Analytics opgericht.¹ De adviescommissie adviseert het Ministerie van Financiën, de Belastingdienst, Douane en Dienst Toeslagen over het ethisch verantwoord omgaan met data voor analytics.

Het eerste jaar stond in het teken van het vormgeven van de werkwijze en het kennis maken met de organisatieonderdelen. De Belastingdienst en Dienst Toeslagen hebben ieder een adviesvraag ingediend bij de adviescommissie, een advies ontvangen en een bestuurlijke reactie opgesteld.

Bijgaand bieden wij u een afschrift aan van de in 2023 verkregen adviezen en bestuurlijke reacties. De adviesvraag, het advies en de bestuurlijke reactie zijn hieronder samengevat.

Belastingdienst (Directie Particulieren)

De adviescommissie is gevraagd te adviseren over de methodiek vroegsignalering en de vraag of proactief contact opgenomen mag worden met burgers op basis van data om burgers te ontzorgen.

In het advies geeft de adviescommissie aan dat de Belastingdienst een ontzorgplicht heeft. Maar deze moet gekaderd worden in een heldere analyse van impact en beperkingen van het systeem. De ontzorgplicht moet daar opgepakt worden waar de grootste maatschappelijke waarde behaald kan worden.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/organisatie/commissies-financien/adviescommissie-analytics-financien>.

De Belastingdienst geeft in de reactie aan dat het advies de ingeslagen richting onderschrijft en dat de aanbevelingen worden meegenomen bij de ontwikkeling en implementatie van het Signaalmodel Vroegsignalering.

Dienst Toeslagen

De adviescommissie is gevraagd in welke mate zij moeten controleren of er indirect een ongewenst onderscheid wordt gemaakt bij de inzet van algoritmes.

In het advies aan Dienst Toeslagen geeft de adviescommissie onder meer aan dat Dienst Toeslagen dient te controleren of direct of indirect een ongewenst onderscheid wordt gemaakt bij de inzet van algoritmes. De mate waarin dit moet gebeuren, is sterk afhankelijk van de context. Geen enkel model is vrij van vooroordelen, maar bias betekent niet meteen dat sprake is van discriminatie.

Dienst Toeslagen geeft in de reactie aan het advies over te nemen en te integreren in de eigen organisatie.

Tot slot

Op het advies van Dienst Toeslagen is begin 2024 een vervolgvraag gesteld. De adviescommissie is gevraagd te reflecteren op de methode die gehanteerd wordt bij de bias- en fairnesstoets en een verdiepend advies te geven bij de vraagstukken die ontstaan tijdens de uitvoering van deze methode.

Wij informeren uw Kamer in de stand van zakenbrieven over toekomstige adviezen.

De Staatssecretaris van Financiën,
M.L.A. van Rij

De Staatssecretaris van Financiën,
A. de Vries